

K 1/2020 Hallituksen vuosikertomus

K 17/2020 vp Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus eduskunnalle valtion vuoden 2019 tilinpäätöksen ja hallituksen vuosikertomuksen tarkastuksesta

Tarkastusvaliokunnan kokous 16.9.2020

Valtiontalouden tarkastusvirasto

Jaakko Eskola

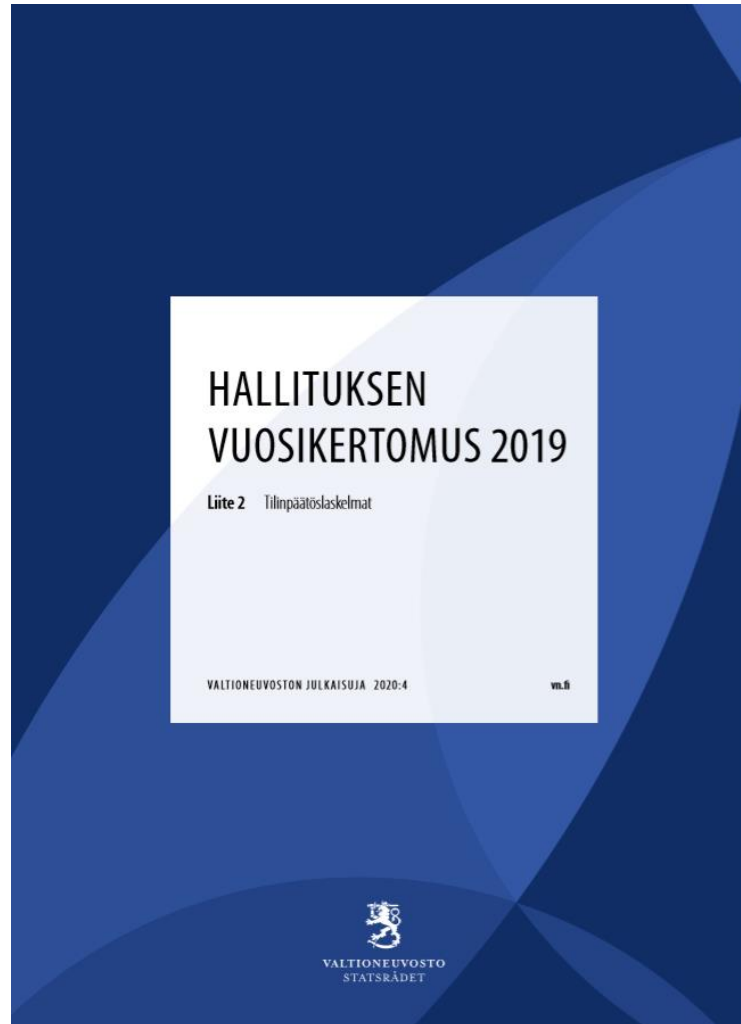
Lassi Perkinen

Hallituksen vuosikertomuksen liite 2; Valtion tilinpäätös liitetietoineen vuodelta 2019

Sisältö

1	Valtion tilinpäätös liitetietoineen vuodelta 2019	7
1.1	Valtion talousarvion toteutumalaskelma	7
	Valtion talousarvion toteutumalaskelma osaston ja pääluokan tarkkuudella	7
	Valtion talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä pääluokan tarkkuudella	9
	Valtion talousarvion toteutumalaskelma osaston tai pääluokan, luvun ja momentin tarkkuudella	11
	11. Verot ja veronluonteiset tulot	11
	12. Sekalaiset tulot	12
	13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	14
	15. Lainat	14
	21. Eduskunta	15
	22. Tasavallan presidentti	16
	23. Valtioneuvoston kanslia	17
	24. Ulkoministeriön hallinnonala	18
	24. Ulkoministeriön hallinnonalan tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella	19
	25. Oikeusministeriön hallinnonala	20
	26. Sisäministeriön hallinnonala	21
	26. Sisäministeriön hallinnonalan tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella	22
	27. Puolustusministeriön hallinnonala	23
	27. Puolustusministeriön hallinnonalan tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella	24
	28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	25
	28. Valtiovarainministeriön hallinnonalan tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella	29
	29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	30
	29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella	33
	30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	34
	30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella	36
	31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	38
	31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella	39
	32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	41
	32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella	44
	33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	46
	33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella	50
	35. Ympäristöministeriön hallinnonala	50
	35. Ympäristöministeriön hallinnonalan tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella	51
	36. Valtionvelan korot	52
	Osastot ja pääluokat yhteensä	52
1.2	Valtion tuotto- ja kululaskelma	53
1.3	Valtion tase	54
1.4	Valtion rahoituslaskelma	56
	Liite 1: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus	57
	Liite 2: Talousarvion lisätalousarvioissa tehdyt muutokset	62
	Liite 3: Talousarvion arviomäärärahojen ylitykset	70
	Liite 4: Peruutetut silmetyt määrärahat varainhoitovuonna	71
	Liite 5: Valtion rahoitustuotot ja -kulut	74
	Liite 6: Valtion talousarviotaloudesta annetut lainat	75
	Liite 7: Valtion käyttö- ja rahoitusomaisuusosakkeet ja -osuudet sekä muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	76

Liite 8: Valtion talousarviotalouden velan muutokset	79
Liite 9: Valtion talousarviotalouden velan maturiteettijakauma ja duraatio	80
Liite 10: Rahoituserät valtion taseessa	81
Liite 11: Valtion talousarviotalouden kassanpitotarve ja likvidit varat	82
Liite 12: Valtiontakaukset, -takuut sekä muut monivuotiset vastuut	83
Liite 13: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot	89

Tarkastuksella varmistetaan tilinpäätöstiedot ja edistetään hyvää taloudenhoitoa

VALTION TILINPÄÄTÖS PERUSTUU
KIRJANPITOYKSIKÖIDEN TIETOIHIN

KAIKKI KIRJANPITOYKSIKÖT TARKASTUKSEN
KOHTEENA -> KOKO VALTIONHALLINTO

TARKASTUSHAVAINNOT TIEDOKSI
MAHDOLLISIMMAN NOPEASTI
KORJAUSTEN TEKEMISEKSI

VALTION TILINPÄÄTÖS SISÄLTÄÄ
SÄÄNNÖSTEN MUKAISET TIEDOT VALTION
TULOISTA, MENOISTA JA TALOUDELLISESTA
ASEMASTA

Huomiota kiinnitetty

- Valtion takauksiin ja takuisiin; 45 mrd euroa
- Muihin ehdollisiin ja monivuotisiin vastuisiin; 21 mrd euroa
- Jatkossa yhtiöomaisuuden ja lainasaamisten arvostamiseen erityistä huomiota

Talousarviota ja talousarviota koskevien säännöksiä on noudatettu hyvin

Talousarvion noudattamisen tarkastus VTV:n perustehtävänä

Varmistetaan, että virastot toimeenpanevat talousarvion eduskunnan päättämällä tavalla
Tarkastus sisältää tuloarviot, määrärahat ja eduskunnan päättämät valtuudet

Kokonaistilanne on erittäin hyvä

Määrän tai käyttöajan ylitykset ovat yksittäisiä
Eryistä huomiota kiinnitetty päätetyn käyttötarkoituksen noudattamiseen
Valtuusmenettelyissä edelleen haasteita hallinnossa

Tarkastukselle on tarve jatkossakin

Eduskunnan päätösten valvonta toimeenpanotasolla
Talousarvion yhtenäisyyden edistäminen tarkastuksen yhtenä tavoitteena

Valtion taloudenhoidon järjestäminen on jatkuvassa muutoksessa

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon yhteisissä prosesseissa on edelleen kehitettävää

Yhtiöittämisjärjestelyt ovat edelleen kesken Traffic Management Finlandin osalta

Yksittäisten kirjanpitoyksiköiden omissa taloudenhoidon prosesseissa on edelleen kehitettävää

Jatkossa huomiota konsernitiedon kehittämiseen ja sijoitusomaisuuden käsittelyyn. Erityistä huomiota myös vastuiden tarkastukseen.

Tarkastus on yhteistyötä tarkastettavien kanssa. Asioita ratkotaan ja kehitetään yhteistyössä hallinnon kanssa.

Yhteenveto tilintarkastusten huomautuksista virastoittain

2019

HUOMAUTUKSIA SAANEET 15

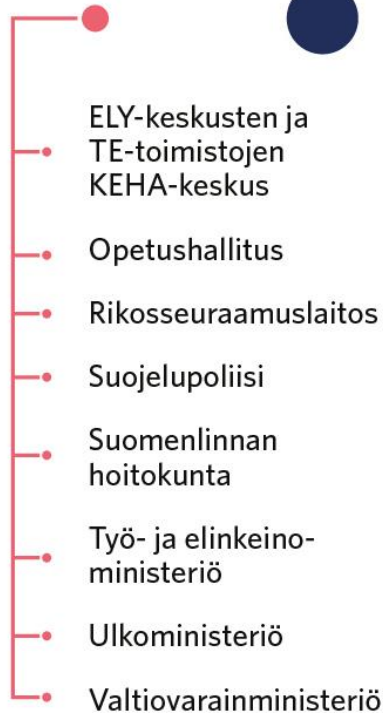
MUUT 46

Tilinpäätöksessä oikeat ja riittävät tiedot

huomautettavaa ei huomautettavaa

8

53

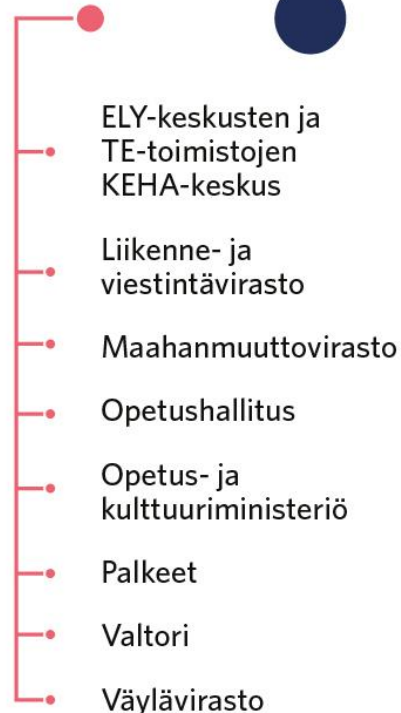

Sisäinen valvonta toimivaa

huomautettavaa ei huomautettavaa

8

53

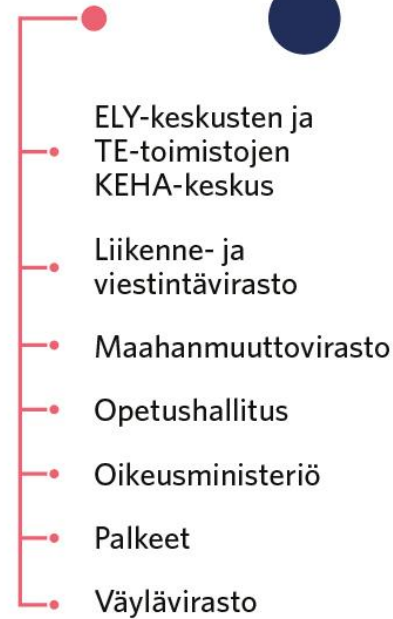

Talousarviota noudatettu

huomautettavaa ei huomautettavaa

7

54

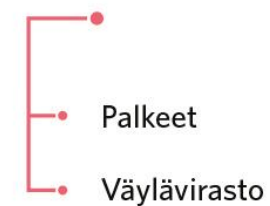

Ilmoitusvelvollisuus

huomautettavaa ei huomautettavaa

2

59

Hallituksen vuosikertomuksen ja sen liitteen 1 tiedot tuloksellisuudesta ja julkisesta taloudesta

Sisältö

1 Hallitukset vuonna 2019	
1.1 Hallitusten kokoonpanot.....	
1.2 Ministereiden työnjako 31.12.2019.....	
1.3 Pääministeri Rinteen ja pääministeri Marinin hallituster	
1.4 Lainvalmistelu.....	
2 Hallitusohjelman toimeenpano	
2.1 Kestävän talouden Suomi.....	
2.1.1 Julkisen ta	
2.1.2 Verotus m	
2.2 Kestävä kehi	
2.2.1 Kestävän i	
2.2.2 Kestävän i	
2.2.3 Kansalaisr	
2.3 Hiilineutraali	
2.3.1 Kohti hiilir	
2.3.2 Luonnon r	
2.3.3 Asuntopol	
2.4 Suomi kokoa	
2.4.1 Ulko- ja tu	
3 Julkinen talous	
3.1 Julkisen talouden tila.....	
3.1.1 Taloudelliset lähtökohdat.....	
3.1.2 Julkisen talouden hoitoa ohjaavat EU- ja kansalliset säädökset.....	
3.1.3 Julkisen talouden tila vuonna 2019.....	
3.2 Valtiontalous.....	
3.2.1 Valtiontalouden kokonaislaskelmat.....	
3.2.2 Valtion budjettitalouden talousarvio ja tilinpäätös.....	
3.2.3 Valtion henkilöstö, toimitilat ja ICT.....	
3.2.4 Verotulot, verotuet ja verovaje.....	
3.2.5 EU:n ja Suomen väliset rahavirrat.....	
3.2.6 Valtion liikelaitokset ja talousarvion ulkopuolella olevat valtion rahastot.....	
3.2.7 Valtionvelka.....	
3.2.8 Valtiontalouden vastuut ja riskit.....	
3.3 Valtion yhtiöomistus.....	
3.3.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	
3.3.2 Tapahtumia 2019.....	
3.3.3 Valtion omistajaohjaus.....	
3.4 Kuntatalous.....	
3.4.1 Kuntatalouden ohjaus.....	
3.4.2 Kuntatalouden tila – menot, tulot ja tasapaino.....	
3.4.3 Valtion kuntatalouteen vaikuttavat toimet.....	

HALL VUOS

Liite 1 Minis

VALTIONEUVOSTO

5 Puolustusministeriö	
5.1 Katsaus toimintaympäristön ja toimialan muutoksiin.....	
5.2 Arvio toimintaympäristön ja toimialan keskeisimmistä riskeistä.....	
5.3 Toimialan tuloksellisuuden kehitys.....	
6 Valtiovarainministeriö	
6.1 Katsaus toimintaympäristön ja toimialan muutoksiin.....	
6.2 Arvio toimintaympäristön ja toimialan keskeisimmistä riskeistä.....	
6.3 Toimialan tuloksellisuuden kehitys.....	
6.4 Maailman paras julkinen hallinto.....	
7 Opetus- ja kulttuuriministeriö	
7.1 Katsaus toimintaympäristön ja toimialan muutoksiin.....	
7.3 Arvio toimintaympäristön ja toimialan keskeisimmistä riskeistä.....	
7.3 Toimialan tuloksellisuuden kehitys.....	
8 Maa- ja metsätalousministeriö	
8.1 Katsaus toimintaympäristön ja toimialan muutoksiin.....	
8.2 Arvio toimintaympäristön ja toimialan keskeisimmistä riskeistä.....	
8.3 Toimialan tuloksellisuuden kehitys.....	

Tuloksellisuustiedot hallituksen vuosikertomuksessa

- Kertomuksen asiasisältö säädösten mukainen
- Talousarvioesityksen vaikuttavuustavoitteista raportoidaan
- Uudesta hallitusohjelmasta raportoidaan melko kattavasti
- Kestävän kehityksen tilasta kerrotaan, hallituksen toimista vähemmän
- Kertomuksen kehitys korostaa syventävän tuloksellisuustiedon tarvetta (ks. dia 9)

Julkisen talouden tiedot hallituksen vuosikertomuksessa

- Tiivis, olennaiset tiedot sisältävä katsaus julkisesta taloudesta
- Ei talouden kehitysarvioita, mikä perusteltua poikkeustilanteessa
- Sääntöjen valossa vuosi 2019 esitetty yhtenevästi finanssipolitiikan valvonnan viimeisimmän arvion kanssa
- Valtion kokonaislaskelmat antaa laajemman kuvan valtiontaloudesta
 - Budjettitalous, rahastot, liikelaitokset (valtionyhtiöt yhä ulkopuolella)
 - Konserniraportoinnin kehittäminen käynnistynyt tarvekartoituksella
- Vastuiden ja riskien esittäminen
 - Kehittämishankkeita käynnissä
 - Vuosikertomuksen ja VM:n riskikatsauksen tietosisältöjä katsottava kokonaisuutena

Huomioita vuosikertomuksen kehittymisestä (kannanotto EK 26/2015 v – K 9/2015 vp)

- Tuloksellisuusraportointiosio tiivistynyt
 - Vaikuttavuustavoitteet selvästi esillä
 - Yhtenäisyys, graafisuus, lukijaystävällisyys lisääntynyt
 - Tavoitteiden määrä laskenut, parempi tasapaino hallinnonalojen välillä
-
- Raportoinnin pistemäisyys heikentää kattavuutta
 - Joidenkin tavoitteiden heikko arvioitavuus, arvioinnin luotettavuus?
 - Sähköisen julkaisuteknologian hyödyntäminen vähäistä
 - Hallitusvaihdosten aiheuttamat katkot?

Kiitos!

Tack!